

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

*Захарова Е.В., Пархомович А.В., Дзежела В.А.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
м. Харків, Україна
linazaharova21@gmail.com*

Процес підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх спеціалістів відповідно до світових та європейських стандартів, посилення конкурентоспроможності вищої освіти, оптимізація умов для міжнародної мобільності студентів і розширення можливостей українських фахівців на міжнародному ринку праці є невід’ємними складовими модернізації вищої освіти. На теперішній час реалізація концепції реформування освіти можлива лише у разі формування сучасного освітнього простору з урахуванням інноваційного розвитку суспільства та особистості зокрема.

Одним із таких інноваційних завдань є розвиток інформаційних технологій, що сприяє підвищенню ефективності організації навчального процесу, створенню інформаційного простору й організації дистанційного навчання.

Як показує аналіз освітньо-наукового досвіду європейських країн, одним із шляхів оновлення змісту освіти і технологій навчання, узгодження їх із сучасними потребами, інтеграції до світового освітнього простору є розробка та впровадження освітніх інноваційних технологій.

Реалізація політики цифрового розвитку полягає, перш за все, в забезпеченні відкритого, безперервного, безпечного та надійного доступу до інформації (якщо не заборонено законодавством).

На основі досліджень Ляхощкої Л.Л., можна зробити висновок, що зміни, які відбуваються у суспільстві на початку ХХІ століття – це глобальний перехід, де цифрові інформаційні та комунікаційні технології замінюють книги та друковані матеріали як більш зручний носій інформаційного ресурсу.

Кожен наступний спосіб поширення інформації дивує неочікуваними можливостями збереження та передачі інформації, для яких потрібно виробляти нові структури та способи управління.

На сьогоднішній день практично будь-які дані можливо перетворити у цифровий формат, їх кількість практично необмежена завдяки різноманітним можливостям зберігання. Завдяки мережам, збережені дані, вмить обробляються автоматично і моментально стають доступними всьому світу.

Таким чином оцифрований світ відкриває нові можливості для освітян: формування компетенцій, які дозволять вірно орієнтуватися у величезному потоці інформації, користуватися нею, застосовувати та критично оцінювати. В умовах сучасної цифровізації освіти саме викладач виконує роль провідника у незліченому інформаційному потоці.

Науковці Струтинська О.В. та Умрик М.А. у своїх дослідженнях насамперед зазначають, що суспільство й освіта мають трансформуватись та орієнтуватись на майбутнє, навчати фахівців, які перетворять інновації на винаходи. Це

сприятиме трансформації освітнього середовища, що, зі свого боку, забезпечить комплексний, компетентнісний та сучасний підхід до системи освіти.

На основі аналізу напрямів розвитку цифрових технологій, з урахуванням результатів охарактеризованих вище досліджень, а також тенденцій організації навчального процесу в закладах освіти в умовах карантину внаслідок пандемії 2020-2021 років та в умовах воєнного стану внаслідок повномасштабного вторгнення на територію України у 2022 році указані науковці визначають такі сучасні освітні тренди, які найближчим часом будуть впливати на систему освіти в Україні:

- дистанційне навчання;
- онлайн-навчання;
- змішане навчання;
- неформальна освіта;
- хмарні технології;
- гейміфікація;
- мобільні технології в навчанні;
- STEM-освіта.

Задля забезпечення якісного освітнього процесу у сучасних складних умовах цифровізація вищої освіти потребує виконання наступних цілей:

- модернізація інформаційно-аналітичної системи вищої освіти;
- онлайн-опитування студентів, науково-педагогічних працівників та стейкхолдерів щодо якості забезпечення освітнього процесу;
- запуск і удосконалення цифрових рішень освітніх вимірювань навчальних досягнень;
- цифрова інфраструктура для організації навчання в закладах вищої освіти для забезпечення безперервності освітнього процесу за допомогою технологій дистанційного навчання, розробки та запуску електронних систем управління навчанням.

На основі вищесказаного виникають нагальні потреби в цифровізації, такі як:

- забезпечення закладів освіти доступом до інтернету, комп'ютерним обладнанням і STEM-лабораторіями;
- розвиток і підтримка навчальної платформи ВНЗ, а саме наповнення її курсами за навчальною програмою, факультативними курсами, контентом, а також методичними матеріалами;
- розвиток цифрової компетентності освітян;
- діджиталізація та автоматизація управлінської діяльності в сфері освіти і науки;
- діджиталізація даних індивідуальної освітньої траєкторії;
- запровадження комплексних інструментів для оцінки закладами освіти їхнього рівня та стану цифрового розвитку;
- модернізація існуючих потужностей українських е-інфраструктур;
- приєднання до Європейської Хмари Відкритої Науки;

– забезпечення обігу, доступу та збереження наукової інформації за допомогою цифрових інструментів (включаючи дослідницькі дані).

Отже, сьогодення система освіти і науки має зазнати докорінних цифрових змін і відповідати світовим тенденціям цифрового розвитку для успішної реалізації потенціалу освітян. На сьогодні дедалі більше професій потребують набуття високого рівня цифрових компетентностей і володіння новітніми технологіями. Ця потреба також поглиблена наслідками пандемії та воєнного стану, що загострило проблему розвитку та опанування технологіями в системі освіти задля забезпечення прав людей на якісну освіту.

Література

1. Розвиток цифрової компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій: навчальний посібник. Івашев Є.В., Сахно О.В., Грядуща В.В., Денисова А.В., Лукіянчук А.М., Удовик С.І. Біла Церква: БІНПО, 2021. 258 с

2. Ляхоцька Л. Л. , Ляхоцький В. П. Цифрова освіта і наука – запорука національної безпеки України. Л. Л. Ляхоцька, В. П. Ляхоцький. Національна безпека України у викликах новітньої історії: кол.монографія. - Ч.ІІ «Гуманітарні проблеми національної безпеки України». ДП «Експрес-об'ява». Київ, 2019. С.277-289

3. Струтинська О.В. та Умрик М.А. Сучасні освітні тренди в умовах розвитку цифрового суспільства. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. 2020. № 26. С. 201-205

4. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія за ред. П. Ю. Сауха. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.

5. Формування концептуальних засад цифрової трансформації освіти та науки України. О.Ф. Новікова, В.П. Антонюк, В.І. Ляшенко, Н.А. Азьмук, Я.В. Остафійчук, Л.Л. Шамілева, О.В. Панькова, І.М. Новак, А.Д. Шастун, О.Ю. Касперович. Вісник економічної науки України. 2021. № 1 (40). С. 190-198.

СУЧАСНА ЕКОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ДОРОЖНЬОЇ ГАЛУЗІ

*Коваленко Л.О., к.т.н., доц., Фоменко Г.Р., к.т.н., доц., Гунько І.С., асист.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
м. Харків, Україна
milakowalenko@gmail.com*

Система вищої освіти України в останні роки переживає значні зміни, пов'язані з реформуванням усієї системи, зміни технологій та методик